

STRIDŽIE DNI - VIANOCE

Pracovný list č. 4

1. Prečítajte si text z biblie:

„V tých dňoch vyšiel rozkaz od cisára Augusta vykonať súpis ľudu po celom svete. Vybral sa aj Jozef z galilejského mesta Nazaret do Judey, do Dávidovho mesta, ktoré sa volá Betlehem, aby sa dal zapísať s Máriou, svojou manželkou, ktorá bola v požehnanom stave.“ (Evanjelium podľa Lukáša).

2. Nájdite na mape spomínané mestá v biblii a označte trasu Jozefa a Márie. Zahrajte si hru: Cesta do Betlehema.

„Kým tam boli, nadišiel jej čas pôrodu. I porodila svojho prvorodeného syna, zavinula ho do plienok a uložila do jasiel. V tom istom kraji boli pastieri, ktorí v noci bdeli a strážili svoje stádo. Tu zastal pri nich Pánov anjel. Zmocnil sa ich veľký strach, ale anjel im povedal: „Nebojte sa. Zvestujem vám veľkú radosť, ktorá bude patriť všetkým ľuďom: Dnes sa vám v Dávidovom meste narodil Spasiteľ Kristus Pán. Nájdete dieťaťko zavinuté do plienok a uložené v jasiach.“ Keď anjeli odišli od nich do neba, pastieri si povedali: „Podme teda do Betlehema a pozrime, čo sa to stalo. Poponáhľali sa a našli Máriu a Jozefa i dieťa uložené v jasiach.“ (Evanjelium podľa Lukáša).

ZÁKON LÁSKY

Zaspievajte si vianočnú uspávančku Búvaj môj Ježiško. Je notový zápis v poriadku?

Búvaj, môj Ježiško

HTERAZAN

MEHELTEB

Vyjadrite svoje dojmy z počutého kresbou na druhú stranu pracovného listu.

1.1 Metodické pokyny k pracovnému listu č. 6

1.1.1 Téma: Vianočná uspávanka

Tematický celok: Stridžie dni - Vianoce

Cieľ: Správne intonovať vianočnú uspávanku Búvaj, môj Ježiško.

Medzipredmetové vzťahy: Náboženstvo, Dejepis, Geografia, Výtvarná výchova.

Špecifické ciele:

- Kognitívny:
  - *poznať históriu spojenú s narodením Ježiša Krista,*
  - *rozvíjať vokálnu intonáciu a hudobnú pamäť prostredníctvom kánonu a uspávanky,*
- Socioafektívny:
  - *vyjadriť nežnosť a lásku matky k dieťaťu v speve uspávanky,*
- Psychomotorický:
  - *na základe hry cestovania po od Jeruzalemu do Betlehema upevňovať dôveru v partnerovi.*

Metódy a formy práce: Metóda uvedomelej vokálnej intonácie, metóda uvedomelej rytmizácie, percepcia, dialogická metóda (rozhovor), individuálna a skupinová práca, metóda príkladu, napodobňovanie, dramatizácia, priradovanie.

Pomôcky: pracovný list, klavír, pomôcky na kreslenie (farbičky), šatky alebo šály, predmety na vytvorenie zátarasy (peračník, fľaše, kužele, stoličky a podobne), zvukové ukážky (odporúčame z youtube: Pharaoh Soundtrack Full).

Kompetencie: vychovávať vnímavých, aktívnych a tolerantných poslucháčov k histórii a inej kultúre.

Požiadavky na vedomosti a zručnosti žiaka:

- uvedomiť si význam Vianoc,
- spoznať úryvky z biblie,
- rozvíjať emocionálnu a kontakt bez slov,
- vcítiť sa do role Jozefa a Márie cestujúcich do Betlehema,
- rozvíjať hudobnú pamäť,
- spolupracovať vo dvojici v hre,
- správne intonovať kánon,
- poznať správny zápis nôt,
- vedieť určiť metrum piesne,
- správne intonovať pieseň,
- vypočítať si hudbu indickej kultúry,
- rozvíjať hudobnú predstavivosť na základe počutej hudby a pretaviť predstavy a dojmy do kresby.

Rozvíjame:

- hudobnú perцепciu,
- vokálnu intonáciu,
- rytmus a metrum,

- viachlas (prípadne počiatky viachlasu) prostredníctvom kánonu,
- estetické čítanie, schopnosť sebaujedenia,
- socializáciu žiaka v skupine,
- partnerskú dôveru,
- akceptáciu a rešpektovanie inonárodnej kultúry,
- rytmické čítanie,
- hravosť, rečovú kultúru.

Motivácia:

Dialogickou metódou navedieme žiakov na príbeh o narodení Ježiša Krista. V pozadí nám môže hrať už pripravená zvuková ukážka, ktorej dĺžka je viac ako hodina.

„Počuli ste príbeh o narodení malého Ježiška? Kde sa narodil? Prečo do Betlehema prišli Jozef a Mária?“ (odpovede žiakov).

Rozdáme pracovný list a príbeh si overíme textom z biblie, ktorý je vsunutý do pracovného listu v úlohe č. 1.

Uvoľňovacie cvičenie a dychový rozcvička:

2. Nájdite na mape spomínané mestá v biblii a označte trasu Jozefa a Márie. Zahrajte si hru: Cesta do Betlehema.

Keď sme si príbeh overili textom z biblie, môžeme si ich trasu reálne pozrieť na pripravenej mape. Úlohou žiakov je nájsť trasu z Nazaretha do Betlehema, aby si uvedomili, akú dlhú cestu museli v tej dobe podstúpiť Jozef a Mária pešo.

Hra: Cesta do Betlehema:

Kým žiaci označujú trasu v pracovnom liste, rozložíme na podlahu väčšie (a bezpečné) predmety – fľaše, peračník, prípadne stoličky. Vytvoríme dvojice – Jozefa a Máriu. Jednému žiakovi z dvojice zaviažeme oči šatkou a druhý žiak ho/ju bude viesť okolo rozložených predmetov. Dôležité je budovať si dôveru v partnerovi tak, ako si kedysi verili aj Jozef s Máriou (môžeme spomenúť príbeh, keď jej nakoniec Jozef uveril a dôveroval, že čaká Božie dieťa). V pozadí znie stále hudba (zvuková ukážka Pharaoh Full Soundtrack) a dvojice sa sprevádzajú. Môžeme vytvoriť zástup, keďže v tom čase necestovali do Betlehema len oni sami. Po pár krokoch sa zastavíme, keď predsa Mária je tehotná a trikrát sa hlboko nadýchneme nosom – zadržíme dych a vydýchame ústami. Rovnako si popretáhujeme horné a dolné končatiny a pokračujeme ďalej v ceste. Šatky môžeme po „uvoľňovacej prestávke“ vymeniť.

Hlasová rozcvička:

ZÁKON LÁSKY

Boh je lás - ka a zá - kon lás - ky nám tiež dal. Mi - ľuž blíž - nych tak a - ko se - ba, vra - ví Pán Boh nám.

„Ked' cestou do Betlehema kráčali ľudia, možno si spríjemňovali cestu spevom a oslavovali svojho Pána. Aj my si jednu takú oslavnú pieseň zaspievame.“

Vypneme hudbu a predvedieme im pieseň. Pri jej opakovaní môžeme:

1. spievať len na solmizačnú slabinka, la, la/no, no,
  2. rozdeliť žiakov na skupiny a aplikovať kánonický spev,
  3. prípadne ich necháme spievať melodickú linku a kánon bude vytvárať samotný učiteľ.
- Záleží od schopností žiakov, ktoré najlepšie určí a pozná vyučujúci.

Nakoniec sme došli do Betlehema. Žiaci si sadnú a prečíta sa nahlas ďalší úryvok z Evanjelia podľa Lukáša, ktorý je pripravený v pracovnom liste.

„Ked' prišli pastieri pozrieť malého Ježiška, možno videli Máriu, ako spieva svojmu synčekovi uspávkou. Aj teraz sa jednu naučíme.“

Vzorový prednes piesne:

So sprievodom klavíra predvedieme uspávkou. Opýtam sa žiakov, v akom metre je - v danom okamihu si musia žiaci všimnúť, že v notovom zápise chýba zápis metra a musia ho do nôt dopísať (3/4). Zo zápisu možno vyvodíť aj základnú tóninu. Zameriame sa aj na vyjadrovacie prostriedky hudby – ako správne by mala Mária spievať uspávkou. Aby sa chlapci necítili pri speve „diskriminovaní“, môžeme zdôrazniť, že to nie je len uspávanka, ale dnes je táto pieseň vnímaná aj ako koleda.

Nácvik piesne:

1. Prvýkrát je potrebné vypočúť si vzorový prednes učiteľa.

Upevnenie piesne:

2. Všetci spoločne spievajú pieseň v brumende, prípadne na vyslovovanie slabiky la-la. Zároveň pôjde o vokálnu rytmizáciu – pre uvedenie nielen melódie, ale i rytmu.
3. Po refrén spievajú dievčatá (Márie), od refrénu spievajú otcovia (Jozefovia).

Vyhodnotenie, záver hodiny:

Kým malý Ježiško zaspal a prichádzali pastieri, či traja králi pokloniť sa, z nočného mesta bolo počuť hudbu. Vyzveme žiakov, aby zatvorili oči a započúvali sa do noci a hudby, ktorá prichádzala z ďaleka a aby zakreslili svoje dojmy, pocity, predstavy do vyhraného miesta. Ak ešte zvýši čas, môžu správne pomenovať obrázky miest v pracovnom liste. Musia slová prečítať odzadu (NAZARETH A BETLEHEM).

V rámci spätnej väzby by sme mali zdôrazniť význam Vianoc, ktoré nie sú o darčekom, prázdninách, ale ktoré majú hlbšiu podstatu a význam – oslavujeme ním narodenie Ježiša Krista, ktorý sa narodil, aby za nás zomrel. Môžeme sa porozprávať aj o počúvanej hudbe, ako na nich pôsobila a či sa im páčila.